

Dar z produkce exilových nakladatelství od Petra Pastrňáka

V března 2014 získala Národní knihovna několik set publikací od Petra Pastrňáka. Šlo o publikace vydané na území České republiky, ale především o produkci exilových nakladatelství vzniklých v období 1948-1989 (Archa, Bohem Press, České slovo, Konfrontace, Comenius, Poezie mimo Domov, Index, Sixty-Eight Publishers, Opus Bonum, Rozmluvy), a také o ještě starší dokumenty vydané Lidovou knihovnou vídeňskou. Mnohé z těchto bohemik nebyly v našich fondech zastoupeny vůbec, pouze v jediném exempláři, nebo jen tak, že se žádný výtisk nedal vypůjčit absenčně. Pastrňákův dar tedy najde ve fondech Národní knihovny bohaté využití a bude po zpracování úspěšně sloužit čtenářům.

Podle portálu Krajane.net se Petr Pastrňák do povědomí krajanů v Rakousku dostal v 70. letech. Provozoval zásilkovou službu, u níž bylo možné objednat knihy z většiny exilových vydavatelství. Byla to velká výhoda, protože do té doby šlo objednávat knihy pouze přímo u vydavatelů, například u manželů Škvoreckých v Torontu, a zásilky chodily se značným zpožděním, někdy i poničené. Zasilatelský obchod vznikl v roce 1972 pod názvem Kulturní klub Čechů a Slováků ve světě – zásilková služba krajanům do celého světa. Informace o službě Petra Pastrňáka se úspěšně rozšiřovaly a tak v roce 1982 Pastrňák otevřel vlastní kamenné knihkupectví na Lindengasse číslo 5 v sedmém vídeňském okrsku. Obchod se stal brzy oblíbenou destinací pro krajany a exulanty. Vedle prodeje knih provozoval i řadu dalších aktivit, které by se daly označit jako osvětové nebo dobročinné: byl sponzorem české Komenského školy ve Vídni, vydával měsíčník Česká a slovenská Vídeň dnes, tiskl Věstník sokolské jednoty, pašoval knihy do Československa, pořádal výstavy exilové literatury.

Po listopadu 1989 Pastrňákův obchod překvapivě fungoval dál. Když ale Pastrňák musel obchod přesunout na jiné místo, nová adresa nebyla tak dobře dostupná a prodej knih začal váznout. V roce 2007 Pastrňák knihkupectví definitivně uzavřel. Zbylé knihy nabídnul jednotlivcům i organizacím a jedním z vděčných příjemců se tak mohla stát i Národní knihovna ČR.

Některé z darovaných titulů:

Beethoven: jak žil a tvořil /Antonín Machát
Ve Vídni: Lidová knihovna vídeňská, 1939

Der goldene Fisch: zehn Märchen /Max Bolliger ; mit Ill. von Štěpán Zavřel
Zürich: Bohem Press, 1984

Když si náš dědeček babičku bral...
Vídeň: Lidová knihovna vídeňská, 1941

Klinika odcházejících /Michal Racek.
Eggenfelden: Archa, 1981.

Na přídi ostrova /Eduard Dvořák
München: PmD - Poezie mimo Domov, 1982

Pepa Maleček vypravuje: biografie čs. sportovce Pepy Malečka a jeho činnost v emigraci /Podle vyprávění Pepi Malečka redakčně upravil Milo R. Tuma.
Chicago: Svaz čs. dem. sportovců v zahraničí, 1971

Das schönste Lied: eine Geschichte /von Max Bolliger ; mit Bildern von Jindra Čapek.
Zürich: Bohem Press; Lahr: E. Kaufmann, cop. 1980.

Masaryk, Beneš, Hrad: Masarykovy dopisy Benešovi /Jaroslav Pecháček ; Úvod Jan Papánek
Mnichov: České slovo, 1984

Odvaha být církví /Josef Zvěřina ; sestavil Anastáz Opasek
Mnichov: Opus Bonum, 1981.

Ukradený Ježíšek /text Vladimír Škutina, Il. Štěpán Zavřel
Curych: Bohem press, 1988

Úřadovna banditů /Alexej Mjagkov.
Eggenfelden: Archa, 1981.

Vlečen pod šibenici: dokumentární biografie /Petr Roman ; [předmluva Michal Racek]
Ste-JULIE: Veritas, 1989

Zimní bouře /Karel Jindřich Krušina ; Ilustr. Irene Popelka
Stockholm: Karel Jindřich Krušina, 1973

